
A személyi segítő kutyák vizsgaszabályzata

1. A vizsgán való megfelelés általános követelményei

- a) A párosnak bizonyítania kell, hogy a kutya kiegyensúlyozott és bármilyen környezetben képes együttműködni a gazdájával úgy, hogy közben nyilvános helyeken konfliktusmentesen tud alkalmazkodni a többi ember igényeihez is.
- b) Függetlenül attól, hogy a kutya a későbbiek során várhatóan fogja-e a kérdéses feladatokat végezni, minden vizsgázó kutyának számot kell adnia bizonyos alapvető feladatokban való jártasságáról.
- c) Az adott gazda speciális igényeihez igazított, és a vizsga helyszínén nem végezhető segítő feladatok végrehajtásának ellenőrzésére a gazda otthonában vagy a kiképzőközpontban kerülhet sor, a hivatalos vizsga keretein kívül. Ez a kiképző szervezet felelőssége.
- d) A vizsgafeladatok közben jutalomfalat nem lehet a gazda kezében, vagy a kutya számára látható helyen, de minden feladat elvégzése után jutalmazható a kutya.
- e) Több utasítás adása csak az alapengedelmességi gyakorlatoknál hiba, viszont nem kívánatos az intenzív (kényelmetlen) testjelek használata, sem pedig a hangos, kemény vezényszavak alkalmazása.

2. Vizsgafeladatok

A vizsgafeladatokat a vizsgázónak a vizsgabizottság utasításai alapján, a bizottság által meghatározott körülmények között és az általa meghatározott sorrendben kell végrehajtania. A soron következő feladatot a bizottság a vizsga során nevezi meg, a sorrendről a vizsgázónak előzetes információja nincsen.

2.1. Megbízhatósági teszt nyilvános helyen – alapengedelmesség és közlekedés-biztonság ellenőrző feladatai

2.1.1.

Helyszín: parkoló.

Feladat célja: Közlekedési eszközből való biztonságos ki-be szállás a kutyával.

Feladat leírása: A vizsga helyszínére érkező gazda és kutyája kiszáll az öt szállító járműből, illetve távozáskor beszállnak a járműbe. A gazda határozza meg, hogy a kutya a kocsiban vár, míg ő kiszáll, vagy pedig fordítva történik, és a kutya száll ki elsőként.

Az értékelés szempontjai: A kutya türelmesen (ülve vagy fekve) vár, míg a gazda elkészül a ki-be szállással. Mindig látszania kell annak, hogy a gazda kontrollálja a kutya akcióit. A kutya nem

ugorhat ki-be utasítás nélkül, nem szaglászhat, bóklászhat a kocsi mellett, és nem próbálhat beszállni idegen autókba.

2.1.2.

Helyszín: Kutya sétáltatására, piszkoltatására alkalmas terület (pl. park, kutyaftuttató).

Feladat célja: Piszkoltatás, behívás nagyobb távolságról (szabad játékból), idegen kutyával való találkozás.

Feladat leírása: A gazda pórázon vezetve a kutyát megközelíti a piszkoltatásra alkalmas területet, piszkoltat, majd a hámot-pórázt eltávolítva szabadon engedi a kutyát. A vizsgáló kutya találkozik és játszhat idegen kutyával. A Vizsgáló a vizsgabizottság kérésére behívja és közlekedésre alkalmas állapotba hozza az állatot (hám, póráz feltevése). Az értékelés szempontjai: A kutya a gazda kérésére, pórázon kell, hogy elvégezze a dolgát. Csak a gazda engedélyére mehet játszani (nem a póráz levételekor magától), hívásra azonnal visszajön (több hívójel megengedett). Kérésre bebújik a nyakörvbe, hámba.

Idegen kutyákkal közömbös, barátságos, de legalábbis kontrollálható a viselkedése.

2.1.3.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont).

Feladat célja: Épület megközelítése, forgóajtón, vízlevezető rácson való áthaladás, liftezés.

A feladat leírása: A vizsgabizottsággal előre egyeztetett útvonalon haladva megközelítik az épületet, (miközben lehetőleg áthaladnak vízlevezető rácson, forgóajtón és használnak liftet) és azon belül az előre meghatározott helyre mennek.

Az értékelés szempontjai: A kutya nyugodtan kell, hogy haladjon a gazda oldalán és nem mutathat félelmet a bejáratnál vagy a liftezés során sem. A kisebb rácst átugorhatja, de csak ha így nem rántja meg a gazdát. A liftajtóban a gazda irányítását követve előre megy, vagy hátra marad, ha a póráz nem elég hosszú, az akciót szabadon is jól kontrollálható módon hajtja végre. A liftben a lehető legpraktikusabban helyezkedik, hogy ne legyen útban. Több vezényszó adása nem hiba.

2.1.4.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont).

Feladat célja: Idegen emberekkel való találkozás.

A feladat leírása: A vizsga során a kutyát spontán megközelítő járókelők, vagy ilyenek hiányában a vizsgáztatók által felkért idegen személyek (lehetőség szerint gyerek is) a vizsgálóhoz lépnek és megpróbálnak a kutyával kontaktust teremteni.

Az értékelés szempontjai: A kutyát simogatni vágyó felnőttek (illetve gyerek) nem vonhatják el a kutya figyelmét a gazdáról, de a gazda engedélyével megsimogathatják a kutyát, ha az megfelelő

módon üdvözlí őket. Az üdvözlés nem lehet aktív, a kutya nem hagyhatja ott a gazdát az idegenek kedvéért, csupán a farkát csóválhatja, de nem léphet feléjük és nem fogadhat el élelmet tőlük. A gazda nemcsak a kutyát, hanem szükség esetén az idegent is instruálhatja.

2.1.5.

Helyszín: Zsúfolt hely, figyelemelvonó ingerekkel. Feladat célja: Ültetés, fektetés különböző helyzetekben.

Jó, ha a kutya az első szóra leül, de fontosabb követelmény, hogy ne kelljen hangosan, keményen kiadni a vezényszót. A feladat leírása: Legalább három különböző alkalommal a gazda leülteti, majd lefekteti a kutyát. A szituációk különbözők: (I) étteremben vagy büfépult mellett, (II) nagy, zajos rakodó kocsilhaladásakor, (III) tömegben, miközben egy idegen (az egyik vizsgáztató) természetes mozdulattal átlépi a fekvő kutyát. A fektetés végén a gazda vezényszóval ülteti/állítja fel a kutyát, és csak akkor indul el, amikor a kutya már nem fekszik.

Az értékelés szempontjai: Jó, ha a kutya az első szóra leül, de fontosabb követelmény, hogy ne kelljen hangosan, keményen kiadni a vezényszót. A kutya nyugodtan fekszik az átlépés alatt is. A gazda legalább egyszer sikeresen felülteti/állítja a fekvő kutyát vezényszóval.

2.1.6.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont) Feladat célja: Idegen személy általi kontrollálhatóság

A feladat leírása: Egy idegen (az egyik vizsgáztató) megfogja a kutya pórázatát, és egy rövid időre (kb. 30 mp.) a gazda eltávozva kikerül a kutya látóköréből.

Az értékelés szempontjai: A kutyának nyugodtan kell várnia, ülhet, állhat vagy fekhet is, de nem rángathatja a pórázatot, és nem vokalizálhat hangosan. Jó, ha a gazda felé vagy a pórázatot tartó személyre orientál, nem kívánatos viselkedés a szaglászás, bóklászás, toporgás.

2.1.7.

Helyszín: Étterem, kávézó illetve más étkezésre alkalmas hely

A feladat célja: Élelem-megtagadás

A feladat leírása: A kutya nyugodtan fekszik az asztal alatt, úgy hogy a környezetét ne zavarja. Az egyik vizsgáztató a kutya orrától körülbelül 20 centiméterre leejt egy falatot a földre. A falat lent marad 3-5 percig. (Végül ki kell dobni, a kutya nem kaphatja meg.)

Az értékelés szempontjai: A gazda rászólhat a kutyára, de nem használhatja a pórázatot és nem érhet a kutyához, azaz fizikailag nem akadályozhatja a falat elérésében.

2.1.8.

Helyszín: A vizsga helyszínéül szolgáló terület (pl. bevásárlóközpont) valamely védett, kevésbé forgalmas pontja.

A feladat célja: Helyben maradás idegen helyen a gazda távollétében. A feladat leírása: A gazda egy fal melletti védett helyen (pl. a mosdó bejárati ajtajánál lefekteti a kutyát, és eltávozik (pl. bemegy a mosdóba), Majd 3-5 perc elteltével kijön és folytatják a sétát. A vizsgabizottság tagjai végig a kutya közelében maradnak.

Az értékelés szempontjai: A kutya nyugodtan fekszik, nem mehet arrébb, csak ha valamilyen külső körülmény erre kényszeríti (például arra tolnak egy bevásárlókocsit, ami elütné, ha nem menne arrébb). Akkor sem állhat fel, ha barátságosan hívogatják. (Erről azért lehetőleg le kell beszélni az arra járókat.) Nem súlyos hiba, ha felül vagy feláll, ha a helyét nem hagyja el. A gazda visszatértekor a kutya kontrollált módon mutathatja ki örömét, majd rövid idő elteltével továbbhaladásra kész állapotba hozzák magukat (póráz feladása, beigazodás).

2.2. Speciális feladatok

Legalább 5 olyan speciális képzést igénylő feladatot kell teljesítenie a kutyának, amelyre a gazdának állapotából adódóan szüksége lehet. A feladatokat a vizsga előtt a kutyát kiképző szervezet állítja össze, majd a vizsga előtt a vizsgabizottsághoz elfogadásra benyújtja.

A vizsga tárgyául szolgáló feladatsort a kutyakiképző szervezet legalább 5 nappal a vizsga időpontja előtt meg kell küldje vizsgabizottság elnöke részére. Az elnök feladata eldönteni, hogy a feladatok megfelelőek-e. A megküldött feladatok megfelelőségéről az elnök 2 napon belül nyilatkozik, amennyiben nem találta megfelelőnek a feladatsort, úgy a kiképző szervezetnek lehetősége van az elnök instrukciói alapján még egy alkalommal egy javított feladatsort benyújtani. A javított feladatsort minimum 2 nappal a vizsga időpontja előtt kell megküldenie, amelynek megfelelőségéről az elnök 24 órán belül nyilatkozik. Amennyiben továbbra is úgy találja, hogy a feladatsor nem megfelelő, a vizsga elmarad. A konkrét feladatokról a helyszínen indokolt esetben eltérni a vizsgabizottság elnökével történt egyeztetés után lehet.

3. A vizsga értékelése

Az egyes feladatok (összesen 13) értékelését a vizsgabizottság tagjai külön-külön végzik el az előre nyomtatott értékelőlapok felhasználásával. Az értékelés a megadott szempontok mérlegelése alapján háromfokozatú skála alkalmazásával történik (kiválóan megfelelt, megfelelt, nem felelt meg). Ha a körülmények, vagy a gazda állapota nem teszik lehetővé, maximum két feladat a vizsgabizottság beleegyezésével elmaradhat. A vizsga befejeztével a vizsgabizottsági tagok egyeztetik vizsgalapjaikat és közös mérlegelés után hoznak végleges döntést a vizsga eredményességéről. Ha a bizottság az alább megadott szabályok alkalmazásával sem tudja egyértelműen eldönteni a vizsga

minősítését, akkor az elnök véleményét kell döntőnek tekinteni. Az egyes feladatok minősítése azonos azzal a minősítéssel, amit a vizgabizottság tagjainak többsége adott.

A vizsgát SIKERES-re kell minősíteni, amennyiben:

-legfeljebb egy feladat esetében adott a bizottság tagjainak többsége „Nem felelt meg” minősítést, vagy maximum 2 feladat esetében a bizottság tagjaiközül legfeljebb egy adott „Nem felelt meg” minősítést.

Minden egyéb esetben a vizsgát SIKERTELEN-re kell minősíteni.
